

Ortaokul İngilizce Hazırlık Sınıfı Programı Pilot Uygulamasının Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi¹

DOI: 10.26466/opus.445713

*
Yalcın Dilekli*

*Dr Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Aksaray / Türkiye
E-Posta: dilekliyalcin@gmail.com ORCID: [0000-0003-0264-0231](https://orcid.org/0000-0003-0264-0231)

Öz

Bu araştırmanın amacı 2017/2018 öğretim yılında pilot uygulanmasına başlanan ortaokul İngilizce hazırlık sınıfı İngilizce programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesidir. Bu amaçla pilot uygulamanın yapıldığı 3 okulda görev yapan 17 öğretmenden, 6 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile veriler toplanmış, tematik analiz yapılarak kod ve temalar belirlenmiştir. Görüşme soruları temelde programın öğeleri olan hedef, içerik eğitim durumları ve snama durumlarına dair öğretmen görüşlerini belirlemek üzere kurgulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre öğretmenler hazırlık sınıfı uygulamasını desteklemekle beraber, kazanım sayısının fazla ve içeriğin öğrencilerin bilişsel seviyelerinin üzerinde olduğunu ifade etmektedirler. Bunların yanı sıra, ders kitaplarındaki içeriğin sarmal programlama yaklaşımı ilkelerini karşılamadığını, görsel açıdan yetersiz olduğunu ve konuşma, dinleme becerilerine gereken ağırlığın verilmeyeceğini belirtmektedirler. Araştırmaya katılan öğretmenler, okullarının fiziki alt yapılarının yeterli olduğunu düşünmekte, EBA ve akıllı tahta gibi donanımların süreci istenen düzeyde desteklediğini düşünmektedir. Kazanım sayısının fazlalığı, içeriğin yoğunluğu, dinleme ve konuşma becerilerine ayrılan sürenin yetersizliği gibi sebeplerin yine yabancı dili kullanmanın yerine o dilin kurallarını bilen bireyler yetiştirme ile sonuçlanabileceğini ifade etmektedirler.

Anahtar Kelimeler: Hazırlık sınıfı, program değerlendirme, ortaokul, pilot uygulama.

¹ Bu çalışma III. Uluslararası Mesleki ve Teknik Bilimler Kongresi 21-22 Haziran 2018, GAZİANTEP'te sözlü bildiri olarak sunulmuş ve özet bildiri olarak yayınlanmıştır.

Evaluation of Pilot Scheme of Secondary Schools English Preparatory Class Curriculum According to Teachers Views

*

Abstract

Aim of this study is to evaluate English preparatory class, which has started as pilot scheme, curriculum according to teachers' ideas working in preparatory classrooms. The data were collected from 17 teachers from 3 different schools by means of semi-structured interview form consisting of 6 questions, the gathered data were divided into codes and themes. According to results teachers were in favor of continuing preparatory class but they indicated that this class shouldn't be compulsory. Teachers indicated that number of goals defined in the curriculum were too many to teach in a year. Similar, teachers found the content too intense and the new vocabularies presented in the book were not update and not for daily life. The subjects-matters and examples were not coherent with students' cognitive development. Teachers ideas were positive for infrastructure capacity of the schools. They express that schools having interactive boards and internet connections were enough to create better environment for teaching. Furthermore, Educational Informatics Network (EBA) presents many new documents including audiovisual ones. Allocated time for skills were criticized by teachers, because of allocating shorter times for speaking and writing. Out number of goals, intensive content and giving less importance to speaking and writing urged teacher having grammar based teaching. According to the teachers this preparatory classroom application should be continue as a non-compulsory class but curriculum should be revised.

Keywords: Preparatory class, curriculum evaluation, secondary schools, pilot scheme.

Giriş

Türkiye’de eğitim sorunları ile ilgili Cumhuriyet dönemi süreli yayınlara yansıyan çok sayıda araştırmadan söz etmek mümkündür, bu sorunların en önemlilerinden biriside yabancı dil eğitimi olarak göze çarpmaktadır (Güçlü ve Şanal, 2015; Güçlü, 2014; 2015; 2016; Karagöz, 2018). Yapılan pek çok araştırmada (Acat ve Demiral, 2002; Şen Ersoy ve Kürüm Yapıcıoğlu, 2005; Işık, 2008; İyitoğlu ve Balcı, 2015) yabancı dil eğitimine ayrılan süre ve kaynak artmasına rağmen öğrencilerin yabancı dille iletişim kurmakta güçlük çektikleri sonucuna ulaşılmıştır. Bu problemin çözümüne katkı sunmak için 2. sınıftan itibaren yabancı dil eğitimi vermek, DynED gibi bilgisayar alt yapısı ile geliştirilmiş programları eğitim sürecine entegre etmek gibi farklı yollar denenmiştir. Bu yollarından en sık başvurulanı ise yabancı dil hazırlık sınıfı uygulaması olmuştur (Kandemir ve Tok, 2015). 1990’lı yıllarda o dönemin Anadolu ve Fen liselerinde daha sonra Süper Lise olarak adlandırılan Yabancı Dil ağırlıklı liselerde 9.sınıf düzeyinde yabancı dil hazırlık sınıfı uygulanmış daha sonra tüm akademik liselerin Anadolu Liselerine dönüştürülmesinin ardından İngilizce dersinin haftalık ders saati artırılarak hazırlık sınıfı uygulamasına son verilmiştir. Halen lise düzeyinde hazırlık sınıfı uygulamaları Sosyal Bilimler Liselerinde ve bazı özel okullarda 9.sınıf düzeyinde devam etmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı (MEB) zorunlu yabancı dil eğitiminin Avrupa Birliği ülkelerinde daha erken yaşta başlamasını (Eurydice, 2008) göz önüne alarak 2017-2018 eğitim öğretim döneminde 81 ilde belirlenen 620 okulda 5.sınıf düzeyinde yabancı dil hazırlık programı uygulanmasına geçilmesine karar vermiştir (MEB, 2017). Başlanan bu pilot uygulamanın sonuçlarına dayanılarak programın gelecekte nasıl devam etmesi gerektiğine dair karar verilecektir. Başka bir ifade ile hazırlanan öğretim programının başarısı programın geleceğinin belirleyicisi olacaktır. Bu amaçla programın etkililiğinin değerlendirilmesi gerekmektedir. Program değerlendirme, nicel ve/veya nitel yöntemlerle eğitim programlarının etkililiği hakkında veri toplama, elde edilen verileri yorumlama ve programın etkililiği hakkında karar verme sürecidir (Erden, 1998: 10). Program değerlendirme sürecinde programın

dört temel ögesi olan, hedef, içerik, eğitim durumları ve sınav durumları ve bu öğelerin kendi arasındaki ilişkiler de değerlendirilir (Fitzpatrick, Worthen, ve Sanders, 2004).

Hedef, “yetiştirilen bireyde bulunması uygun görülen eğitim yoluyla kazandırılabilir nitelikteki özelliklerdir” (Ertürk 1991: 24). İçerik, kısaca ‘Ne öğretilim?’ sorusunun cevabıdır, program hedefleri doğrultusunda seçilmiş konular bütünüdür. Başka bir ifade ile hedef davranışları kazandırabilecek biçimde ünite ve konuların düzenlenmesidir. Eğitim durumları, istendik davranış değişikliğinin oluşturulduğu süreci ifade etmektedir (Demirel, 2003). Bu öge aynı zamanda hedeflere ulaştırıcı yöntem, teknik, araç-gereç ve etkinlikleri kapsar (Fidan, 1985: 25). Eğitim programının son ögesi olan değerlendirme ise, hedeflerin gerçekleşme derecesini belirlenmesi sürecidir (Ertürk, 1991). Program değerlendirme yaklaşımları farklı şekillerde sınıflandırılabilir da yaygın sınıflandırma yaklaşımı hedef merkezli, yönetim merkezli, müşteri (tüketici) merkezli, uzmanlık merkezli, rakip merkezli ve katılımcı merkezli değerlendirme şeklindedir (Fitzpatrick, vd., 2004). Hedef yönelimli değerlendirme yaklaşımı, hedefler ile erişilen derecenin belirlenmesine odaklanır. Yönetim merkezli değerlendirme modelinde amaç karar vericilere veri sağlamaktır (Dilekli ve Karagöz, 2018). Uzmanlara merkezli değerlendirme yaklaşımı, herhangi bir çalışmanın değerlendirilmesi için profesyonel uygulama uzmanlarını merkeze alır (Uşun, 2012; Sönmez ve Alcapınar, 2015; Dilekli ve Karagöz, 2018). Katılımcı merkezli değerlendirme yaklaşımı ise katılımcıların sürece dâhil edilmesi açısından çok önemlidir, amaç programa katılanların bakış açısından programı değerlendirmektir. Rakip yönelimli değerlendirme yaklaşımı ise farklı değerlendirme uzmanlarının değerlendirmeye yönelik değişik düşüncelerden yola çıkarak programın iyi ve kötü yönlerini savunması üzerine durur. Müşteri merkezli değerlendirme yaklaşımı, ürünler hakkında değerlendirme bilgisi geliştirmeyi amaçlayan bir yaklaşımdır. Bir programı hangi yaklaşımla değerlendirilirse değerlendirilsin, istenen seviyede dönüt alabilmek farklı yaklaşımların kullanılması kaçınılmazdır. Uşun (2012) program değerlendirme yaklaşım ve modellerine ilişkin yaptığı incelemede 14 yaklaşım altında toplam 34 modele ulaşmıştır. Bu

çalışmada İngilizce dersi hazırlık programı, programın öğeleri açısından programın uygulayıcısı olan öğretmenlerden gelen dönütler doğrultusunda değerlendirilecektir. Programın öğeleri açısından değerlendirilmesi hedef, içerik, eğitim durumu, sınav durumu öğelerinin kapsamlı bir şekilde ele alınmasına dayanmaktadır. Program, sahip olması gereken nitelikler çerçevesinde değerlendirilir ve her öge kendinden sonraki öğeleri değil, önce gelenleri ölçüt alır. Bu modelde sorulacak sorularla hem yazılı (resmi) programda hem de programın (uygulamadaki program) uygulanması sırasında meydana gelebilecek olası sorunlar belirlenebilir (Mehmeti, 2017). Erden (1998)' e göre, öğelere dönük değerlendirme modelinde yer verilmesi gereken bazı sorular şunlardır:

Hedef

1. Hedefler toplumun beklenti ve amaçlarına uygun mu?
2. Hedefler öğrenci ihtiyaçlarına ve düzeyine uygun mu?
3. Hedefler konu alanının özelliklerine uygun mu?
4. Hedefler birbiri ile tutarlı mı?
5. Hedef ifadeleri yeterince açık mı?
6. Hedefler gerçekleştirilebilecek nitelikte mi?

İçerik

1. Kapsam hedeflerle tutarlı mı?
2. Kapsamda yer alan bilgiler önemli, dayanıklı ve geçerli mi?
3. Kapsam öğrenciler için anlamlı mı, öğrencilerin gelişim düzeyi ile uyumlu mu?
4. Kapsamda yer alan bilgilerin sunuluş sırası öğrenme ilkelere uygun mu?

Eğitim Durumları (Öğrenme-öğretme süreci)

1. Hangi davranışların/kazanımların öğrenilmesinde güçlükler var?
2. Kullanılan, programda önerilen yöntem etkili mi?
3. Öğretim programı ve günlük ders planları ile uygulama tutarlı mı?
4. Öğretmen davranışları öğretim ilkelerine uygun mu?

5. Öğrencilerin derse yönelik duyuşsal özellikleri olumlu mu?
6. Öğrenciler kendilerinden beklenen faaliyetleri yerine getiriyor mu?

Sınama Durumları (Değerlendirme)

1. Ölçme sonuçları geçerli mi?
2. Ölçme sonuçları güvenilir mi?
3. Ölçüt uygun mu?

Bu kapsamda araştırmanın temel amacı 5.sınıf düzeyinde uygulanan İngilizce dersi hazırlık programının, programın uygulayıcısı olan İngilizce öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesidir.

Bu amaçla şu sorulara cevap aranmıştır:

1. İngilizce öğretmenlerinin hazırlık sınıfı uygulamasının 5. Sınıf düzeyinde uygulanmasının yerindeliğine dair görüşleri nelerdir?
2. İngilizce öğretmenlerinin hazırlık sınıfı İngilizce öğretim programının kazanımlarına dair düşüncelerini nelerdir?
3. İngilizce öğretmenlerinin hazırlık sınıfı İngilizce öğretim programının içerik boyutuna dair düşüncelerini nelerdir?
4. İngilizce öğretmenlerinin hazırlık sınıfı İngilizce öğretim programının eğitim durumları boyutuna dair düşüncelerini nelerdir?
5. İngilizce öğretmenlerinin hazırlık sınıfı İngilizce öğretim programının sınama durumları dair düşüncelerini nelerdir?

Yöntem

Araştırmada nitel araştırma yöntemlerinden durum çalışması kullanılmıştır. Durum çalışmasında araştırmacı neden ve nasıl sorularına yoğunlaşır. Bu sayede ele alınan durumla ilgili olarak derinlemesine veri toplama imkanı bulur (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Bu çalışmada durum çalışması yöntemlerinden iç içe geçmiş durum deseni kullanılmıştır. İç içe geçmiş durum deseni bir durum içinde olabilecek birden fazla alt birime yönelmesini sağlayan ve elde edilen

sonuçların bir araya getirilmesi sürecinde ele alınan probleme bütüncül bakma imkanı veren bir çalışma desenidir (Aytaçlı, 2003; Yıldırım ve Şimşek, 2005). İç içe geçmiş durum deseninin tercih edilme sebebi, öğretmenlerin programın öğeleri hakkında görüşlerinin ayrı ayrı soru maddeleri ile toplanmasıdır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın evrenini Aksaray ilinde görev yapan ve hazırlık sınıfında derse giren İngilizce öğretmenleri oluşturmaktadır. Pilot uygulamanın yapıldığı 3 okulda görev yapan 19 öğretmenden hazırlık sınıfında derse giren 17 öğretmenin tamamı çalışmaya dahil edilmiş ve bu sebeple evrenden örneklem alınma yoluna gidilmemiştir. Pilot okullarda görev yapmasına rağmen hazırlık sınıfında derse girmeyen iki öğretmen araştırmaya dahil edilmemiştir. Çalışmaya katılan öğretmenlerin demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Demografik Bilgileri

	Frekans	
Cinsiyet	Kadın	13
	Erkek	4
Mesleki Kıdem	1-5 Yıl	1
	6-10 Yıl	5
	11-15 Yıl	10
	16-20 Yıl	1
Mezun Olunan Okul Türü	Eğitim Fak.	13
	Fen Edebiyat Fak.	1
	Diğer	3

Araştırmaya katılan öğretmenlerin 13’ü kadın, 4’ü erkektir, mesleki kıdemleri açısından ise 1-5 yıl mesleki kıdeme sahip olan 1, 6-10 yıl mesleki kıdeme sahip olan 5, 11-15 yıl mesleki kıdeme sahip olan 10 ve 16-20 yıl kıdeme sahip olan 1 öğretmen vardır. Yine aynı şekilde araştırmaya katılan öğretmenlerin 13’ü eğitim fakültesi mezunu iken, 1 öğretmen fen edebiyat fakültesinden mezunu ve 3 öğretmen diğer fakültelerden mezundur.

Veri Toplama Aracı

Araştırmada veriler, yarı-yapılandırılmış görüşme formu ile toplanmıştır. Görüşme formu maddeleri literatür taramasına dayalı olarak hazırlandıktan sonra dört öğretmen ile ön görüşmeler yapılmış ön görüşmeye katılan öğretmenlerden gelen dönütler ile 2 öğretim üyesinin incelemesinin ardından 9 maddeden uygulanmış ve görüşme formunda yer alan 3 madde benzer cevapların alınması ve anlaşılabilirlik noktalarında bulunması sebebi ile formdan çıkarılmış ve 6 maddeden oluşan asıl görüşme formu elde edilmiştir. İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden alınan izin ardından öğretmenlerle ortalama 20-30 dakika süren görüşmeler yapılmıştır. Görüşme formunda yer alan sorular şu şekildedir:

1. Hazırlık sınıfı uygulamasının 5. Sınıf düzeyinde uygulanmasının yerindeliliğine dair görüşleriniz nelerdir?
2. Yabancı dil hazırlık sınıfı uygulamasının Türkiye'de yabancı dil öğretimine ilişkin yaşanan sorunlara bir çözüm olup olmadığına dair görüşleriniz nelerdir?
3. Programda belirlenen kazanımlar hakkında düşünceleriniz nelerdir?
4. Programlarda belirlenen içerik hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?
5. Programda belirlenen eğitim durumları hakkında düşünceleriniz nelerdir?
6. Programda belirtilen ölçme değerlendirme etkinlikleri hakkındaki düşünceleriniz nelerdir?

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Bu kapsamda veriler temalara ve temaların altında kategori ve kodlara ayrılarak elde edilen veriler arasında ilişkiler kurulmaya çalışılmıştır (Yıldırım ve Şimşek 2005). Kodların tekrarlanma sıklıkları incelenmiş ve frekans değerlerine göre yorumlanmaya çalışılmıştır. Temaların o-

luşturulması sürecinde 2 farklı araştırmacı bir birinden bağımsız olarak tema ve kodları hazırlamıştır. Her iki araştırmacının da üzerinde ortak karara verdiği tema ve kodlar kullanılmıştır. Araştırma nitel desende yapılan bir çalışma olması sebebi ile aktarılabiliğini (dış geçerlik) sağlamak amacı ile araştırma süreci hakkında bilgi verilmiştir (Yıldırım ve Şimşek, 2005). Ayrıca, araştırmada tutarlılığı (güvenirlik) sağlamak için ise katılımcıların elde edilen veriler doğrudan alıntı sunulmuştur.

Bulgular

1. İngilizce Öğretmenlerinin Hazırlık Sınıfı Uygulamasının 5. Sınıf Düzeyinde Uygulanmasının Yerindeliğine Dair Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin 5. sınıflarda hazırlık sınıfı uygulamasının uygunluğu hakkında görüşlerinin analizi sonucunda 3 tema ve 20 kodlama yapılmıştır. Analiz sonucunda öğretmen görüşlerinden elde edilen temalar ve kodlar Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo 2. Öğretmenlerin 5. Sınıf Düzeyinde Olmasına İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans
	Öğrenci istekliliği	8
Sınıf Düzeyi	Uygun yaş	8
	Dile maruz kalma	4

Bu soruda hazırlık sınıfı uygulamasının lise düzeyinden ortaokul düzeyine indirilmesine dair öğretmen görüşleri araştırıldığı için elde edilen veriler ‘sınıf düzeyi’ teması altında toplanmıştır. Araştırmaya katılanların tamamı (n=17) yabancı dil hazırlık sınıfı uygulaması için 5. sınıf düzeyinin uygun olduğu görüşündedir. Öğretmenler öğrencilerin erken yaşta dil öğrenmeye istekli olduğunu düşünmekte ayrıca erken yabancı dil eğitiminin kalıcı olacağını ve uzun süre dile maruz kalmanın daha kalıcı bir öğrenme ile sonuçlanacağını düşünmektedirler. Bu sebeple öğrenci istekliliği, uygun yaş ve dile maruz kalma kodları bu temalar altında yer alan kodlar olarak belirlenmiştir.

Bu soruya ilişkin öğretmenlerin görüşlerini içeren doğrudan alıntıları şu şekildedir:

'...Kesinlikle doğru bir zamanlama, çünkü erken yaşta dil eğitimi alanlar o dili uzun süre kullanmasalar da unutmuyorlar (Ö1)'.

'Öğrenciler çok istekli, daha önce lise gruplarıyla da çalıştım, fakat onlar bu kadar istekli değildi, sanırım yeni bir dili öğrenmiş olmanın vereceği haz bu yaş grubunda daha fazla (Ö2)'.

'Bu yaşta hafta 15 saat gibi süre ile yoğun şekilde dile maruz kalma öğrenmeyi daha kolaylaştıracaktır diye düşünüyorum....(Ö3)'.

2. Yabancı Dil Hazırlık Sınıfı Uygulamasının Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimine İlişkin Yaşanan Temel Sorunlara Çözümü Olması Noktasında İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin 5. sınıflarda hazırlık sınıfı uygulamasının yabancı dil öğretiminde yaşanan problemlerin çözümü olup olmayacağına dair görüşlerinin analizleri için 1 tema, 3 kategori ve 50 kodlama yapılmıştır. Analiz sonucunda öğretmen görüşlerinden elde edilen temalar ve kodlar Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3. Yabancı Dil Hazırlık Sınıfı Uygulamasının Türkiye'de Yabancı Dil Öğretimine İlişkin Yaşanan Temel Sorunlara Çözümü Olması Noktasında İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Çözüm	Programın Yaygınlaştırılması	İsteğe Bağlı hazırlık	14
		Zorunlu hazırlık	3
	Negatif Görüşler	Öğrenci Seviyeleri	2
		Sınıf mevcutları	2
		Merkezi Sınavlar	3
		Uygulama Yetersizliği	1
	Pozitif Görüşler	Zaman	4
		Kısmen çözüm	3
		İlgi	6
		Dilin Kullanımı	7
Kural Öğretiminden uzaklaşma		5	

Öğretmenlerin tamamı programın yaygınlaştırılması fikrini taşımaktadır. Fakat 14 öğretmen hazırlığın zorunlu olmasından öte tercihe bağlı olması fikrindedirler. Bu soru ile ilgili öğretmen görüşlerinin farklılaşması sebebi ile 3 ayrı kategori ve bu kategorilere ait kodlar oluşturulmuştur. Tercihe bağlı hazırlık sınıfı uygulamasını destekleyen öğretmenler her bireyin farklı yetenekleri olduğunu ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeylerinin farklı olduğunu bu sebeple İngilizce seviye grupları oluşturulmasının gerekliliğini savunmaktadır. Öğretmenlerin 3'ü, zorunlu hazırlık sınıfı uygulamasının tüm okullara yaygınlaştırılmasını gerektiğini düşünmektedir. Zorunlu hazırlık uygulaması görüşünü taşıyan öğretmenler, yabancı dilin ancak hazırlık sınıfında öğretilbileceğini ve yabancı dilin neredeyse bir zorunluluk haline geldiğini ifade etmektedir. Bu sebeple programın yaygınlaştırılması kategorisi altında isteğe bağlı ve zorunlu kodlarından oluşturulmuştur. Bu duruma ait bazı konuşma alıntıları şu şekildedir:

'Herkes İngilizce konuşmak zorundadır yaklaşımı herkes matematikte iyi olmalıdır yaklaşımı gibi bir şey bence. Hazırlık sınıfının isteğe bağlı olması süreci daha etkili hale getirecektir. Bizim okulumuzun kayıt alanında olduğu halde hazırlık sınıfı olduğundan dolayı başka okula giden öğrencilerin varlığı biliyoruz, çünkü veli de öğrenci de İngilizce öğrenmenin gereklilik olduğuna inanmıyor yada 1 yılı boşa gitti gözüyle bakıyor.... (Ö,11).'

'Hazırlık sınıfları tercihe bağlı olmalı, çocuk ya da veli istiyorsa gönderir, ama önce pilot uygulamanın sonuçları görülmeli ve program mutlaka düzeltilmeli (Ö.7).'

'...Eğer bu dili öğretmek istiyorsak bu iş ancak hazırlık sınıfları ile mümkün olacak, bizlerde bu şekilde öğrendik bence zorunlu hazırlık sınıfı tüm okullara yaygınlaştırılmalıdır, çünkü artık her iş için yabancı dil bilme şartı getirildi neredeyse..... (Ö.14).'

Hazırlık sınıflarının yabancı dil öğretimine yönelik yaşanan problemlere çözüm olup olmayacağı noktasında araştırmaya katılan 4 öğretmen, olmayacağını düşünürken; 13 öğretmen kısmen ya da tamamen bu sorunun çözümü olabileceğini düşünmektedir. Hazırlık

sınıflarının çözüm olmayacağını düşünen öğretmenler bunun sebebini öğrencilerin ön öğrenme düzeylerinin farklı olmasına, sınıfların kalabalık olmasına, merkezi sınavların oluşturduğu baskıya, velilerin yabancı dil öğretime yönelik sahip olduğu algıya ve yabancı dilin okul dışında kullanacak imkânın olmamasına bağlamaktadırlar. Bu sebeple, negatif görüşler kategorisi altında öğrenci seviyeleri, sınıf mevcutları, merkezi sınavlar, uygulama yetersizliği kodları oluşturulmuştur. Öğretmenlerle yapılan görüşmelere dair alıntılarının bazıları aşağıda verilmiştir:

'Bence hazırlık sınıfı çözüm değil, çünkü bakanlık ilerleyen yıllarda İngilizce dersini tekrar haftada 2 saate indirecektir, öğretmen sayısı veya derslere ayrılan süre yetersiz kalacaktır. Bu noktada dil eğitimi sekteye uğrayacaktır (Ö3)...'

'Sınıflar 30 kişiyi aşıyor buda işimizi çok zorlaştırıyor, kalabalık sınıflarda dilin kullanımına yönelik olan konuşma, yazma becerisi ikinci planda kalıyor. O zaman dön tekrar grammer öğretimine, yani bir kısır döngü yaşıyoruz sanki (Ö.6)...'

'...Benim sınıfımda öğrenci seviyeleri çok farklı, bazılarınun alt yapısı var ya da dil öğrenmeye daha yatkınlar, bu sebeple tam bir çözüm olmasını beklemiyorum (Ö11)...'

'Benim sınıfımdaki velilerin bir kısmı öğrencilerinin Fen Lisinesine gitmesini istiyor, merkezi sınavlarda hangi soru çok çıkıyorsa o ders önemli görüşündeler, bu bakış açışı değişmediği sürece ya da İngilizce bir ders niteliğinden çıkarılmadığı sürece, hazırlık sınıfları dil sorununa çözüm olmayacak (Ö,12)...'

Bu konuda olumlu görüş belirten öğretmenler ise, dil öğretiminin yoğun dile maruz kalmayı ve zaman gerektirdiğini belirtmektedirler. Ayrıca, öğretmenler hazırlık sınıfları sayesinde dil bilgisi kuralı öğretmek yerine bu kuralları performansla dönüştürmeye imkân bulduklarını ve bu dönemde öğrencilerin yabancı dil öğrenmeye istekli olduklarını belirtmişlerdir. Bunlar göz önüne alındığında yabancı dil öğretimi konusunda hazırlık sınıfı uygulamasının yerinde olduğunu düşünmektedirler. Olumlu görüş belirten öğretmen görüşleri, pozitif görüşler kategorisi altında toplanmış ve zaman, ilgi, dilin kullanımı,

kural öğretiminden uzaklaşma şeklinde kodlanmıştır. Bu kapsamda yer alan bazı görüşme alıntıları şu şekildedir:

' Kısmen çözüm olacaktır, zamanla programın etkililiği görüldüğünde daha da rahatlayacağız, hazırlık sınıfı bir hap değildir, yuttur ve bütün dertleri bitirsin, eğitimde böyle bir anlayışta olmamalı zaten... (Ö. 1)

'Hazırlık sınıflarında dilbilgisi anlatılmaz, anlatılmamalı zaten, haftada 15 saatiniz olursa daha çok konuşma ve yazma becerisine yönelebilirsiniz. Buda zaten dili kullanmak demek. Türkiye'de temel problem dilbilgisi kurallarının öğretiminden kaynaklanır. Hazırlık sınıfları ile işte bu sorun ortadan kalkacak... (Ö. 17)'

'...Dilbilgisi öğretmiyorsunuz, öğrencilerle şarkı dinletiyor, oyun oynatıyorsunuz, buda öğrencileri daha istekli hale getiriyor. İstekli öğrencilerle bu kadar sürede bu sorun ortadan kalkar umduğundayım, kötümser değilim, hatta bazen bu konuda fazla iyimser olmakla bile suçlanıyorum...(Ö. 4)'

3. Programda Belirlenen Kazanımlar İlişkin Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin programda belirlenen kazanımlar ilişkin öğretmen görüşleri dair görüşlerinin analizi sonucunda 1 tema altında 3 kodlama ile toplam 35 frekans değeri ile yapılmıştır. Analiz sonucunda öğretmen görüşlerinden elde edilen temalar ve kodlar Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Programda Belirlenen Kazanımlar İlişkin Öğretmen Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans
Kazanım	Kazanım Sayısının Fazlalığı	17
	Bilişsel seviye uygun olmaması	10
	Seviye Gruplarının oluşturulması	8

Araştırmaya katılan tüm öğretmenler kazanımların sayısının fazla ve öğrencilerin bilişsel seviyesinin üzerinde olduğunu düşünmektedir. Ayrıca, etkili bir hazırlık sınıfı uygulaması için seviye sınıflarının oluşturulması görüşü yaygındır. Bu sebeple kazanım teması altında kazanım sayısındaki yoğunluk, bilişsel seviyeye uygun olmaması ve

seviye grupları oluşturulması temaları belirlenmiştir. Öğretmenlerin kazanımlara ilişkin görüşlerine görüşme alıntıları şu şekildedir:

'Programı ilk aldığımda şaşırdım, sanki 9.sınıf programının başlığına 5. sınıf yazılmış gibiydi. Neyse dedim bir de kitapları görelim, fakat onlar uzun süre gelmedi. Tüm öğretmenler ne yapacağımızı nasıl daha basitleştirebileceğimizi düşündük..(Ö.2)'

'Düşünsenize programda en son konu if Type 2, yani günümüzde gerçek olmayan durumlar, bu yapıyı öğrenci ana dilinde zor kullanıyor...(Ö. 5)'

'...Program kesinlikle apar topar hazırlanmış bu öğrencilerin yaş seviyelerini göz önüne alınmamış, bir de bu kadar kazanımı hazırlıkta verdik önümüzdeki yıllarda ne yapacağız ? ..... bu kadar kazanımı vermeye çalışırsak, yine grammer temelli öğretmiş olacağız (Ö. 7)'

'Bence hazırlık programı A,B,C düzeyi olarak bölünmeli. Bu sayede öğrenciler seviye grupların bölünür kazanım sayıları da bu gruplara göre ayarlanabilir. Tabi ki o zaman en düşük seviye içinde ders saati fazlaştırılabilir, ama her ne olursa olsun bu kadar kazanımın bu sürede bu yaş grubuna verilmesi mümkün değil, hatta imkansız gibi... .(Ö. 8)'

'...Kazanım sayısı, konu sayısı ile orantılı ama öğrenci seviyeleri ile orantılı değil.... (Ö.10)'

4. Programlarda Belirlenen İçeriğe Yönelik Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin içerik hakkındaki görüşleri için 1 tema altında, 2 kategoride 7 kodlama yapılmıştır. Analiz sonucunda öğretmen görüşlerinden elde edilen temalar ve kodlar Tablo 5'te verilmiştir.

Programda yer alan içeriğe dair öğretmen görüşlerinin temelini yoğun içerik oluşturmaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin tamamı, içeriğin çok yoğun olduğunu belirtmekte ve bu yoğunluğun onları dili kullanan bireyler yetiştirme amacından uzaklaştırmasının temel nedeni olduğunu ifade etmektedirler. İçeriğin yoğun olduğunu belirten öğretmenler, bu yoğunluğun içerikte yer alan kelime bilgisinde, dil bilgisi kurallarında da var olduğunu belirtmektedir. Ayrıca öğretmenler içeriğin sarmal şekilde devam etmediğini ve biri birini

takip eden üniteler arasında kopukluk olduğunu ve bu kopukluğun sebebinin içerikteki yoğunluk olduğunu belirtmektedirler.

Tablo 5. Programlarda Belirlenen İçeriğe Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
İçerik	Yoğunluk	Yoğun	17
		Yeni Kelime Yoğunluğu	6
		Dil Bilgisi Kuralları Yoğunluğu	12
		Konular Arası Kopukluk	8
		Öğrenci Seviyesinin Üzerinde olma	11
Ders Kitapları	Ders Kitaplarının sıkıcılığı		7
		Ders kitaplarının geç dağıtımı	17

Bu sebeple içerik teması altında yer alan ilk kategori olan yoğunluk kategorisinde yoğunluk, yeni kelime yoğunluğu, dil bilgisi kurallarındaki yoğunluğu, konular arası kopukluk, öğrenci seviyesi üzerinde olma kodları oluşturulmuştur. Bu soruya ait bazı alıntılar şu şekildedir:

'Elimize ikinci dönem geçen bir kitap var. İçinde 40 ünite var. Eğitim öğretim dönemi toplam 36 hafta. Yani haftada bir ünitenden fazla verilecek. Hafta 15 saat ile bu olur gözü ile bakılıyor. Grammer temelli bir eğitim verirsen yetişir. O zaman hazırlığın ne anlamı var... (Ö, 9)

'Kitapta perfect tenseler var, bu zamanın Türkçede karşılığı yok, kitapta İf clause Type 2 var, daha ne olsun, zaten geriye pek de bir şey kalmadı (Ö, 10)'

'İçerikte kullanılan kelimelerin neredeyse yarıya yakını günlük hayattan kopuk. Edebi bir dil öğretilme çabası var. Bir de içeriğin bir birini tamamlaması tekrar etmesi beklenir. Bir birinden kopuk bir içerik var, bunun sebebi aynı anda çok fazla şey verilmeye çalışılması olabilir bence (Ö. 13).'

Öğretmenlerin içerik kapsamında ders kitaplarına ile ilgili görüşleri olumsuzdur. Özellikle kitapların geç gönderilmesi temel sorun olarak tüm katılımcılar tarafından dile getirilmiştir. Kitaplarla ilgili yoğun olarak dile getirilen bir diğer nokta bakanlıkça kitapların ve bunların

dışında gönderilen İngilizce hikâyelerin öğrencilerin dikkatini çekmediğidir. Bu sebeple ders kitapları kategorisi içerisinde kitapların geç dağıtılması sıkıcılık kodları oluşturulmuştur. Öğretmenlerle yapılan görüşme alıntıları şu şekildedir:

'Kitaplar ikinci dönemin başında geldi, biz zaten 12. Üniteye bazılarımız 13. veya 14. ünitelere gelmiştik, birde başlangıçta zor gelen etkinlik hazırlama işine de alışmıştık. Şimdi kitaplar geldi ama öğrenciler bizim hazırladığımız etkinlikleri yaparken daha çok katılıyorlardı....Çünkü kitaplar sıkıcı... (Ö.2).'

' Kitapların gelmesine pek de sevinmedik aslında, şimdi konunun ne kadar derinlemesine anlatılacağına biz karar veremiyoruz, birde kitapları bitirme zorunluluğu hissettiğimiz için dersler daha hızlı işleniyor, öğrenciler sıkılmaya başladı..... (Ö7).'

' .... Okula ek materyal olarak hikaye kitapları geldi, aslında çok güzel düşünülmüş fakat öğrenciler bu hikayeleri sıkıcı buluyor, bizim zorlamalarımız ile okuyor..... (Ö. 4).'

5. Programlarda Belirlenen Eğitim Durumlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin eğitim durumları hakkındaki görüşlerinin analizi sonucunda 1 tema altında 2 kategoride 9kodlama yapılmıştır. Analiz sonucunda öğretmen görüşlerinden elde edilen temalar ve kodlar Tablo 6'da verilmiştir.

Eğitim durumları temasında öğretmenler en çok vurguladıkları nokta dinleme, okuma, yazma, konuşma becerilerine ayrılan sürenin orantısızlığı daha sonra ise okulun fiziki alt yapısıdır. Bu sebeple eğitim durumları teması eğitim sürecini etkileyen faktörlerden olan yöntem ve teknik ve fiziki alt yapı olarak iki kategoriye ayrılmıştır. Yöntem ve teknik kategorisi altında öğretmenler dil bilgisi kurallarının öğretilmesine önem verildiğini ve diğer becerilerin (konuşma, dinleme ve yazma) ihmal edildiğini düşünmektedirler. Programda yer alan etkinliklerin ise kazanımlarla tutarlı olduğunu düşünmektedirler.

Tablo 6. Programlarda Belirlenen Eğitim Durumlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tema	Kategori	Kodlar	Frekans
Eğitim Durumları	Yöntem ve Teknik	Kural Öğretimi	3
		Beceri alanlarını İhmal etme	14
	Uygun Etkinlikler	14	
	Yeterli Süre	16	
	Yetersiz Süre	1	
	Fiziki Alt Yapı	EBA	6
		Akıllı Tahta	14
		Dil Sınıfı	4
İnternet Filtresi		15	

Öğretmenler eğitim durumlarında sınıf içi etkinlikleri kendilerinin hazırlayabildiğini ve bu sebeple eğitim durumları için programda belirlenen etkinlikleri sınıf düzeyine göre çeşitlendirebildiklerini belirtmişlerdir.

Bu soruya dair bazı görüşme alıntıları şu şekildedir:

'Programda becerilere ayrılan sürede bir sıkıntı yok bir orantı var ama 40 üniteli bir program, bunu yetiştirmek için nereden kısılam deyince akla hemen, dinleme ve konuşma geliyor galiba... (Ö, 17).'

'Aslında, farklı beceri alanlarına uygun dağılmış bir program gibi görünüyor ilk bakışta. Fakat o kadar üniteyi vermenin ortaya çıkardığı bir baskı hissediyorum. O zaman dinleme ve konuşmaya daha az zaman ayırıp konuları yetiştirme telaşı başlıyor, buda kuralları öğretelim yani gramer temelli bir eğitim yapalım sürüklüyor bizi... (Ö, 8).'

' Özellikle kitaplar geldikten sonra, biraz daha az özgür olduk, şimdi kitabı yetiştirelim diye konuşma, dinleme geri planda kaldı...Çünkü kitaplara göre ders işlemeye başladık ve kitaplarda dili kullanmaya yönelik etkinler daha az...(Ö,13).'

' Programda konuşma ve dinlemeye ayrılan zaman az, zaten bizim derdimiz konuşmaman ama İngilizce bilen insanlar değil miydi?, şimdi hala aynı yerdeyiz maalesef... (Ö 16).'

'Programda önerilen etkinlikler bize kılavuzluk edebilir, zaten biz kendi etkinliklerimizi tasarlıyoruz. Birde hazırlık sınıfı okutmanın verdiği heyecan var, her İngilizce öğretmenin hayali, bu durumda kendimiz internette faydalanıyoruz, zaten 5 kişiyiz, okulda bir dolabımız var herkes hazırladığı etkinliğin bir kopyasını oraya bırakıyor, bakıyorsunuz her bir konu için en az 3 farklı etkinlik olmuş. Bizler öğretmeniz, kendimiz kazanıma göre etkinlik tasarlayabiliriz... (Ö,2).'

'Bazen bir öğrencinin ağzından iki kelime alana kadar dakikalarca uğraşıyoruz, işte o zaman diyoruz ki konuşmaya biraz daha zaman fazla ayrılmalı... (Ö.15).'

Eğitim durumları teması altında yer alan diğer kategori ise fiziki alt yapı kategorisidir. Öğretmenlerin fiziki alt yapının yeterliliğine dair görüşleri genellikle olumlu yöndedir. Özellikle, Eğitim Bilişim Ağı (EBA)'nın süreci destekler yönde olduğunu belirtmektedirler. Sınıflarda akıllı tahta olmasının film ve müzik dinlemeyi kapsayan etkinliklerde kullanışlı olduğu düşünülmektedir. Fakat öğretmenler akıllı tahta kullanımını sırasında kullanılan internet filtrelerinin süreci negatif yönde etkilediğini dile getirmektedir. Sadece dört öğretmen dinleme becerisine yönelik etkinliklerde dil sınıflarının daha iyi olacağını düşünülmektedir. Buna rağmen alt yapı eksikliği noktasında başka olumsuz bir görüş beyan etmemişlerdir. Bu sebeple fiziki alt yapı kategorisi altında EBA, akıllı tahta, dil sınıfları, internet filtresi kodlar oluşturulmuştur. Görüşme alıntıları şu şekildedir:

'Okulun fiziki alt yapısı yeterli, zaten bize gerekli olan akıllı tahtalar, buradan videolarımızı hazırlayıp kullanabiliyoruz. Bunun dışında kalanları kendimiz hazırlıyoruz, tek sorun Milli Eğitim'in internet filtreleri, pek çok siteyi açamıyoruz, her şeyi evde indirip getiriyoruz (Ö.12).'

'EBA büyük nimet, öğrencilerinize satın aldırmadan pek çok farklı kaynağın akıllı tahta versiyonu orada mevcut, hatta fiyatları çok yüksek yabancı yayınlar bile var. Onları gerektiğinde takviye olarak kullanıyoruz, en çokta videolarını kullanıyorum.... (Ö,14).'

'Dinleme etkinlikleri sıkıntılı oluyor, akıllı tahta yetersiz kalıyor, bizim zamanımızda dil sınıfları vardı, her şey çok net duyulurdu. Bu akıllı tahta da pek mümkün değil... (Ö,7).'

6. Programda Belirtilen Sınama Durumlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Öğretmenlerin programın sınama durumları ögesi hakkındaki görüşlerinin analizi sonucunda 1 tema altında 3 kod altında incelenmiştir. Analiz sonucunda öğretmen görüşlerinden elde edilen temalar ve kodlar Tablo 7’de verilmiştir.

Tablo 7. Programda Belirtilen Sınama Durumlarına Yönelik Öğretmen Görüşleri

Tema	Kodlar	Frekans
Ölçme ve Değerlendirme	İhmal edilen beceriler	9
	Dil bilgisi Temelli yaklaşım	10
	Tutarlılık	2

Programda yer alan ölçme değerlendirme etkinliklerini 15 öğretmen, klasik ölçme ve değerlendirme yaklaşımlarının temele alındığını düşünmektedir. Klasik ölçme değerlendirme yaklaşımını temele alındığı için beceri temelli ölçme ve değerlendirme yaklaşımının ihmal edildiği ifade etmektedir. Diğer yandan 2 öğretmen ölçme değerlendirme etkinliklerinin programın diğer öğeleri ile tutarlı olduğunu düşünmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden sadece ikisi, ölçme değerlendirme etkinliklerinin programla tutarlı olduğunu düşünmektedir. Bunun sebebini ise kazanım sayısı kadar ölçme değerlendirme etkinliğinin olmasına bağlamaktadırlar. Bu sebeple ölçme ve değerlendirme teması altında ihmal edilen becerileri, dil bilgisi temelli yaklaşım, tutarlık kodları oluşturulmuştur. Bu soruya ait görüşme alıntıları şu şekildedir:

‘Program hala klasik anlayışta, konuşma ve yazma becerileri diğer bölümlerde olduğu gibi göz ardı edilmiş. Çoktan seçmeli yazılı sınavlarla nasıl konuşma becerisini ölçebilirsiniz?.... (Ö,11).’

‘Öğrencilerin yazma becerilerinin konuşma ve ölçülmesine dair çokta somut veya yoğun bir bölüm yok programda..... (Ö,1)’

‘Aslında program kendi içinde tutarlı, kitapta verilen 40 üniteye göre ölçme etkinlikleri var. Hiçbiri ihmal edilmemiş, hepsini kapsama almışlar.... (Ö, 16).’

Sonuç Tartışma ve Öneriler

Araştırma sonuçlarına göre araştırmaya katılan öğretmenler, hazırlık sınıfı uygulamasını desteklemektedirler. Bunun sebebini ise öğrencilerin motivasyonlarının yüksek olmasına, erken yaşta uzun süreli olarak hedef dile maruz kalmanın getireceği avantajlara bağlamaktadırlar. Ekuş ve Babayiğit (2013), yaptıkları nitel araştırmada, İngilizce öğretmenlerinin tamamı erken yaşta dil eğitimine başlanması gerektiğini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 14'ü hazırlık sınıfları uygulamasını desteklerken, sadece 3'ü bu uygulamayı desteklememektedir. Hazırlık sınıfını desteklemeyen öğretmenler bunun sebebini sınıf mevcutlarının fazlalığına ve öğrencilerin bilişsel seviyelerindeki farklılığa dayandırmaktadır. Başka bir ifade ile hazırlık sınıfından beklenen başarının sınıf mevcutları ve bilişsel farklılar göz önüne alınarak uygulandığı takdirde istenen başarıya ulaşacağını düşünmektedirler. Öğretmenlerin programın kazanımlarına dair ortak görüşü kazanım sayısının fazla ve öğrencilerin bilişsel gelişim seviyelerinin üzerinde olduğu yönündedir. Kazanım sayısının fazlalığı öğretmenleri, performans dönük bir dil öğretimi yerine kuralları öğrenmeye yönelik (grammar-based approach) bir dil öğretimine zorlamaktadır. Seçkin (2011)'in öğretmen görüşlerine dayalı olarak 4. sınıf İngilizce öğretim programını değerlendirdiği çalışmasında öğretmenler kazanım sayısının fazla olduğunu ifade etmişlerdir. Parmaksız ve İncirci (2016)'nin 10. sınıf İngilizce öğretim programının değerlendirilmesini amaçlayan çalışmalarında, programda yer alan kazanımların fazla olduğu sonucuna ulaşmışlar. Yine benzer şekilde, öğretmenler içeriğinde yoğun olduğunu ifade etmektedirler. Ayrıca içerikte yer alan bilgilerin öğrencilerin hazırbulunuşluk seviyesinin üzerinde olduğunu ifade etmektedirler. Dinçer ve Saracalıoğlu (2016) 7. sınıf İngilizce öğretim programını incelemişlerdir. Hem nitel hem de nicel verilerin toplandığı araştırmada öğretmenlerin programın içerik boyutunu yoğun bulduğu sonucuna ulaşılmıştır. Programın eğitim durumları boyutunda, öğretmenler programda yer alan etkinlere ayrılan zamanın orantılı bir dağılım göstermediğini ifade ederken, konuşma ve yazma becerisine ayrılan zamanın yetersiz olduğunu bunda kural öğretimi ile sonuçlandığını ifade etmektedirler. Merter, Kartal ve

Çağlar (2012) yaptıkları araştırmada yeni ortaöğretim İngilizce programını öğretmen görüşlerine göre değerlendirmişlerdir. Anket aracılığı ile toplanan veriler sonucunda, öğretmenlerin yeni programında dil bilgisi öğretim temelli buldukları ve bu sebeple konuşma ve yazma becerisine ayrılan zamanının yetersiz olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Fakat bunların dışında programda önerilen etkinliklerin kazanımlarla tutarlı olduğunu ifade etmektedirler. Öğretmenler okullardaki alt yapının yeterli olduğunu düşünmektedirler. Bunun temel sebebine de etkileşimli tahtalara bağlanmaktadır. Bu noktada, eğitime teknoloji entegrasyonu noktasında büyük bir aşama katıldığı söylenebilir. Öğretmenler ders kitaplarını yetersiz bulmakta ders kitaplarının sadece içerik olarak değil görsel olarak da yetersiz olduğunu ifade etmektedir. Bunların yanı sıra kitaplarda bütünlük olmadığından söz etmektedirler. Aslan ve İzci (2017), Merter vd. (2012) yaptıkları araştırmalarda, öğretmenlerin İngilizce ders kitaplarını yeterince anlaşılır bulmadığı sonucuna varmışlardır. Öğretmenler kitapların neredeyse ikinci dönem başında ellerine ulaştığını ifade etmektedirler. Başka bir ifade ile içeriği öğretmenler kendileri hazırlamışlar ve içeriğin derinliğini öğrencilerinin hazırbulunuşluk seviyelerine göre uyarlamışlardır. Araştırmada en göze çarpan sonuçlardan birisi de öğretmenlere sadece kazanımların verildiği durumlarda ders kitaplarına ihtiyaç duymadan içeriği kendilerinin hazırlayabilmeleridir. Bu açıdan bakıldığında aldıkları lisans eğitimi ve mesleki tecrübenin öğretmenlik mesleğini icra etme noktasında yeterli olduğu düşünülebilir. Kitapların gelmesi ile birlikte kazanım sayısının fazlalığının ortaya çıkardığı dezavantajları birde yoğun içerik desteklemiştir. Öğretmenler kitapların bitirilmesi gerektiğine dair hissettikleri baskınında süreci olumsuz etkilediğini düşünmektedirler. Öğretmenler kitaplarda yer alan kelime çalışmalarının bir kısmının günlük hayattan kopuk olduğunu ifade etmişlerdir. Başka bir ifade ile daha edebi yada kurallı bir dil öğretilmek istenmektedir. Zehir Topkaya ve Küçük (2010) yaptıkları çalışmada öğretmen görüşlerine dayalı olarak ilköğretim 4. ve 5. sınıf programını değerlendirmişlerdir. Araştırmada kitapta yer alan kelimelerin günlük hayattan uzak olduğu sonucuna varılmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenler, hazırlık uygulamasının

devam ettirilmesi yönünde görüş bildirirken, isteğe bağlı hazırlık sınıfı uygulamasından yana olduklarını ifade etmektedir. Şen Ersoy ve Kürüm Yapıcıoğlu (2015) yaptıkları araştırmada, üniversite düzeyinde isteğe bağlı hazırlık sınıfı uygulamasında derse giren öğretim görevlilerinin öğrencilerin motivasyon düzeyinde olumlu yönde farklılık olduğunu ifade etmişlerdir.

Sonuç olarak, öğretmenlerce program, öğeleri olan hedef, içerik, eğitim durumları ve sınav durumları arasındaki ilişki açısından yeterli bulunmaktadır. Öğretmenlere göre kazanımlar ile içerik, eğitim durumları ve sınav durumları tutarlıdır. Fakat kazanımların sayısının fazlalığı ve bu kazanımların dili kullanmadan öte kuralları öğrenmeye dönük olması, öğrencilerin bilişsel hazırbulunuşluk seviyesinin üzerinde olması açılarından yetersiz bulunmaktadır. Yabancı dil öğretim programlarının içeriğinin sarmal program ilkelerine göre tasarlanması esastır (Demirel, 2003). Bu sayede eski bilgiler sistematik olarak tekrarlanır. Fakat öğretmenler, kitaplarda yer alan içeriğin sarmallık ilkelerine göre hazırlanmadığı görüşünde birleşmektedirler. Tüm bunlara rağmen öğretmenler, hazırlık sınıfı uygulamasını desteklemektedir. Ama uygulanmakta olan hazırlık sınıfı çalışmalarının istenen başarıya ulaşabilmesi için programın kazanımlarının sayısının azaltılması ve öğrencilerin hazırbulunuşluk düzeyine göre yeniden gözden geçirilmesi gerekmektedir. Bu duruma uygun olarak içerik, eğitim durumları ve sınav durumları da tekrar düzenlenmesi yararlı olacağı söylenebilir.

EXTENDED ABSTRACT

**Evaluation of Pilot Scheme of Secondary Schools
English Preparatory Class Curriculum According
to Teachers Views**

*

Yalçın Dilekli

Aksaray University

Foreign language teaching (English) has been great problem for long years. Especially, the problem of lack of verbal communication in foreign language problem hasn't been solved in compulsory education period. For solving this problem, many different projects were applied. One of the project which was applied many different times was language preparation class or extensive language course years during high school or middle school period. Turkish Ministry of Education (MNE) has just been applied new projects which is extensive hours of English class in 5. grade. In order to see, this project 620 schools were selected as pilot scheme schools. After this application, MNE will decide whether to disseminate this project to whole country or not. The aim of his study is to evaluate new English course curriculum according to teachers' ideas working in these pilot scheme schools. The study is designed in qualitative research design. Population of this study is 3 schools determined as pilot school by MNE. Sample of the study is also whole population. All 17 teachers giving courses in these prep classes joined the study. 3 teachers were excluded from the study although they work in these schools. Because, they had no class in prep class. In order to collect data semi-structured interview form with 9 questions was formed and applied to 3 teachers of English and 2 experts in University. According to the pilot application results and experts' ideas, the form was formed with 6 questions. The determined questions were as follows:

1. What is your ideas about the application time as 5. grade?
2. According to you, will prep class application be a solution for the problem?
3. What about your ideas about determined objectives of the curriculum?
4. What about your ideas about determined content of the curriculum?
5. What about your ideas about determined learning experiences of the curriculum?
6. What about your ideas about determined evaluation of the curriculum?

The interviews took approximately 20-30 minutes. The interviews were made after school hours. During the analyses process the results were divided into categories and codes.

According to the teachers ideas, 5.grade level was a suitable period for prep class. Because, students were eager to learn new language. The other code for the first question was students age, which is one of the most suitable period for gaining second language. The last code was exposure to foreign language for a long time would help them to learn target language. For the second questions teachers had the idea of selective prep class application. Only 3 teachers were in favor of the idea of compulsory prep class application.

For the forth question, all of the participants thought that number of the objectives were too high and over students' cognitive level. Similarly, teachers had the idea of intensive content. They thought that number of the unit and the number of new words were too high. This made them to use grammar based approach. However, they indicated that the proposed teaching methods and applications were coherent with the content.

For evaluation part of the curriculum, teachers thought that it was coherent with objectives and content. As a conclusion, this new prep class English course curriculum were well-structured from the respect of curriculum components. However, having too intense objectives, contents made this curriculum inapplicable, at least with this curriculum it was a bit difficult to develop oral communication capacity in target language.

Kaynakça / References

- Acat, B. Demiral, S. (2002). Türkiye'de yabancı dil öğreniminde motivasyon kaynakları ve sorunlar, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 32, 312-321.
- Aytaçlı, B. (2003). Durum çalışmasına ayrıntılı bir bakış, *Adnan Menderes Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, (3), 1, 1-9.
- Demirel, Ö. (2003). *Kuramdan uygulamaya eğitimde program geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Dilekli, Y , Karagöz, S . (2018). İhsan Sungu' nun program değerlendirme modelinin avrupa ve amerika' da yaygın kullanılan program değerlendirme modelleri ile karşılaştırılması. *OPUS Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8 (14), 465-496. DOI: 10.26466/opus.391195
- Eküş, B. ve Babayigit, Ö.(2013). İlkokul 2. sınıftan itibaren yabancı dil eğitimi verilmesine ilişkin sınıf ve İngilizce öğretmenlerinin görüşlerinin incelenmesi, *Researcher: Social Science Studies*, (1) 1. 25-35
- Erden, M. (1998). *Eğitimde program değerlendirme*. Ankara: Anı yayıncılık.
- Ertürk, S. (1991). *Eğitimde program geliştirme*. Ankara: Meteksan Yayınları.
- Eurydice (Education, Audiovisual and Culture Executive Agency) (2008). *Avrupa'da okullarda dil öğretimi hakkında temel veriler*. Accessed on 2th of May 2018, http://eacea.ec.europa.eu/education/eurydice/documents/key_data_series/095TR.pdf
- Fidan, N. (1985). *Okulda öğrenme ve öğretme*. Ankara: Alkım Yayıncılık.
- Fitzpatrick, J. L., Sanders, J. R. ve Worthen, B. R. (2004). *Program evaluation - alternative approaches and practical guidelines - Third Edition*. Boston: Allyn and Bacon.
- Güçlü, M. ve Şanal, M. (2015). 1950 ve 1960 yılları arasında Türkiye'de süreli yayınlara yansıyan eğitim sorunları: Eğitim Dergisi Örneği, *Turkish Studies*,10(15), 451-470.

- Güçlü, M. (2014). İlköğretim Dergisinde yayımlanan öğretmenlik mesleği ile ilgili makalelerin değerlendirilmesi (1939-1966), *Nevoşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(2014), 111-127.
- Güçlü, M. (2015). Türkiye’de 1950 ve 1980 yılları arasında süreli yayınlara yansıyan mesleki ve teknik öğretimle ilgili konuların değerlendirilmesi: Mesleki ve Teknik Öğretim Dergisi Örneği, *Turkish Studies*, 10(14), 363-386.
- Güçlü, M. (2016). Yeni Okul Dergisi’nin ele adığı eğitim sorunları açısından değerlendirilmesi (1950-1954), *Nevoşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6 (2), 68-85.
- Işık, A. (2008). Yabancı dil eğitimimizdeki yanlışlar nereden kaynaklanıyor?, *Journal of Language and Linguistic Studies*,(4)2, 15-27.
- İyitoğlu, O. ve Alcı, B. (2015). A qualitative research on 2. grade teachers’ opinions about 2. grade english language teaching curriculum, *Elementary Education Online*, 14(2), 682-696.
- Kandemir, A. ve Tok, Ş. (2017). İlkokul 2. sınıf İngilizce öğretim programının katılımcı odaklı program değerlendirme yaklaşımıyla değerlendirilmesi. *Milli Eğitim*, 215, 17- 25.
- Karagöz, S. (2018). *İkinci Meşrutiyetten Harf İnkılabına Süreli Yayınlarda Eğitim (1908-1928)*. Ankara: Vize Yayıncılık.
- Karagöz, S. ve Duman T. (2014). 1908-1928 yılları arası süreli yayınlarda yer alan eğitim görüşleri ve öneriler. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 7 (35), 576-594.
- Merter, F., Kartal, Ş. ve Çağlar, İ.(2012). Ortaöğretim İngilizce dersi yeni öğretim programının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (12), 23, 43 – 58.
- Parmaksız Ş. R ve İncirci, A. (2016). 10. Sınıf ortaöğretim İngilizce öğretim programının Stufflebeam (CIPP) bağlam, girdi, süreç ve ürün modeline göre değerlendirilmesi, *International Journal of Language Academy*, (4), 2, 153-173.
- Seçkin, H. (2011) İlköğretim 4. sınıf İngilizce öğretim programına ilişkin öğretmen görüşleri, *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*. (8), 2, 511-525.

- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2015). *Örnekleriyle eğitimde program değerlendirme*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Şen Ersoy, N. ve Kürüm Yapıcıoğlu, D. (2015). İsteğe bağlı İngilizce hazırlık programının öğrenci ve okutman görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi - Journal of Qualitative Research in Education*, 3(3), 7-43.
- Uşun, S. (2012). *Eğitimde program değerlendirme-Süreçler, yaklaşımlar ve modeller*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Zehir Topkaya, E. ve Küçük, Ö. (2010). An evaluation of 4th and 5th grade English language teaching program, *Elementary Education Online*.

Kaynakça Bilgisi / Citation Information

Dilekli, Y. (2018). Ortaokul İngilizce hazırlık sınıfı programı pilot uygulamasının öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *OPUS – Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(15), 1399-1425. DOI: 10.26466/opus.445713